

MADRIGALISTES D'ILURO (1946-1947)

Una experiència coral irrepètible

INTRODUCCIÓ

En els dos anys de vida del cor de cant Madrigalistes d'Iluro, van confluïr una sèrie de factors extraordinaris que ens permeten afirmar que l'experiència, tot i que breu en el temps, va ser única, intensa i irrepètible. Una colla de tretze joves mataronins, nois i noies entre els vint i els trenta i pocs anys, amb una estimable base musical, van coincidir amb un compositor català de primer ordre, Cristòfor Taltabull. Van formar una agrupació de petit format dedicada a la cançó polifònica. Els objectius d'aquest grup, que assajava precisament cada diumenge, eren estrictament lúdics. Amb tot, entre 1946 i 1947 el mestre i director barceloní els animà a actuar en públic, de manera que, fins i tot, van protagonitzar un concert al Palau de la Música Catalana.

Per documentar aquesta petita i valuosa aventura coral, hem parlat amb cinc dels components d'aquesta formació.¹ És unànime el record formidable que en conserven, un tresor d'aprenentatge musical en les seves vides. La premsa local, el fons de l'Acadèmia Musical Mariana, documentació dispersa que ha anat arribant al Museu Arxiu de Santa Maria, procedent de donatius particulars, i les biografies que s'han escrit sobre Taltabull,² han servit de base per complementar els relats personals. Aquesta comunicació pretén deixar constància de l'itinerari dels Madrigalistes d'Iluro enmig del context cultural del Mataró dels primers anys de postguerra, incidint especialment en la presència sorprenent del mestre Taltabull.

L'any 1975, gairebé trenta anys després, alguns excantaires del grup van fundar novament un cor amb la pretensió de recollir l'herència musical dels anys quaranta i promoure el cant polifònic. Enguany, aquest cor, el Cor Madrigalista de Mataró, celebra amb diversos actes el trentè aniversari. Aquest estudi sobre el cor que el va precedir en el bienni 1946-47, vol ser un homenatge a aquesta formació, que manté la flama encesa de la música coral a la ciutat.

EL TÀNDEM ROVIRA-TALTABULL

La persona que va propiciar els contactes entre Cristòfor Taltabull i la ciutat de Mataró, va ser Domènec Rovira i Castellà. En acabar la Guerra Civil, Rovira era un mataroní de vint-i-quatre anys, músic precoç i excel·lent, que havia estudiat a Barcelona els cursos superiors de piano a l'Acadèmia Caminals. En plena joventut,

molt abans de complir trenta anys, ja era professor d'aquesta acadèmia i de l'Escola d'Arts i Oficis de Mataró. A més, era el director de l'Acadèmia Musical Mariana i de la Coral Santa Cecília, i també de la Banda Municipal de Mataró. Era un jove que donava cap a tot amb una capacitat i un entusiasme exemplars. Des de 1940 rebia classes de composició del mestre Cristòfor Taltabull, experimentat músic que es va lliurar amb el mateix entusiasme a la preparació del jove. L'amistat entre alumne i mestre, entre Rovira i Taltabull, és la clau de volta d'aquesta història.

Cristòfor Taltabull i Balaguer (1888-1964) havia tornat a Barcelona, la seva ciutat natal, l'any 1940, procedent del París que començava a rebre els embats de la Guerra Mundial. Tenia cinquanta-dos anys i aterrava al pis del carrer Casp amb la seva esposa, Lea Masson, i la seva filla Joana. Havia estat gairebé trenta anys vivint a la capital francesa, on assolí una situació estable i treballà de totes les maneres possibles dins el camp de la música: com a compositor, pianista acompanyant, solista i membre d'un conjunt de cambra; autor de música per a cinema i per a ballet, professor de composició i corrector de proves de la cèlebre Editorial Durand.

Cristòfor Taltabull, cap a 1950.

Fill d'una família benestant i culta de Barcelona, estudià piano i composició fins al més alt nivell (va ser alumne de Felip Pedrell); l'any 1908, Taltabull va prendre una decisió insòlita i clarivident: anar a Munic a rebre els ensenyaments de Max Reger (1873-1916), el gran teòric, compositor i organista alemany. Després, la immersió durant molts anys a la vida musical de París el va posar en contacte directe amb Stravinski, Debussy i Ravel, entre d'altres avantguardistes. Quan els esdeveniments el fan tornar a Barcelona, l'any 1940, Taltabull inicià la gran etapa de pedagog i d'orquestrador fecund; una etapa que va durar fins a la seva mort, el maig de 1964. És en aquest període que totes les biografies del compositor destaquen la seva vinculació amb Mataró, que al llarg de la comunicació explicitem.

Taltabull està considerat el fundador de la moderna escola catalana de composició, «l'home sense el qual es fa difícil de comprendre les generacions joves aparegudes a la postguerra».³ I tot gràcies a la seva dedicació a la pedagogia musical durant aquest parell de dècades. El seu reduït pis del carrer Casp va ser una càtedra de música al més alt nivell europeu. Va transmetre els seus coneixements, entre l'estructuració musical alemanya i la sensibilitat impressionista francesa, a una llista llarguíssima de deixebles, entre els quals destaquem Xavier Benguerel, Joan Guinjoan, Josep Soler, Manuel Cabero, Josep Mestres-Quadreny, o els pares Irineu Segarra i Gregori Estrada, del monestir de Montserrat.

ENCÀRRECS A PROPOSTA DE DOMÈNEC ROVIRA

La Catalunya de postguerra vivia un ambient cultural baix. La música, en tots els seus àmbits, va patir una amnèsia fonda. L'Orfeó Català havia estat clausurat; l'Orquestra Pau Casals havia desaparegut; alguns músics havien estat desterrats o exiliats. A Mataró, hom va plantar cara a aquesta situació des dels primers quaranta amb dues formacions que, precisament, dirigia Domènec Rovira. Per una part, una formació instrumental, la Banda Municipal i, per l'altra, dues formacions corals que actuaven conjuntament, l'Acadèmia Musical Mariana i la Coral Santa Cecília.

L'Acadèmia Musical Mariana era un cor masculí, format per homes i nens, amb una llarga trajectòria iniciada l'any 1918 sota l'aixopluc eclesiàstic de les congregacions marianes, ubicades al Foment. No només participava en els actes de culte de l'església solemnitant les funcions religioses, sinó que també oferia concerts als ciutadans. Una de les obres més significatives dels seus inicis va ser *Gàlia* de Gounod, i també *Pàtria nova* de Grieg. En el seu repertori destacava la composició polifònica, especialment la més clàssica, de Vitoria i Palestrina. L'any 1933 va fer un pas gegantí en executar la cantata número 4 de J.S. Bach, obra de gran dificultat. Passat el parèntesi del conflicte bèl·lic, l'Acadèmia es reorganitzà i, per tal d'incorporar veus femenines, es creà la Coral Santa Cecília. Aquesta fórmula de dos corals en una, era un artífici per esquivar la impossibilitat d'acollir dones en l'ens marià.

Ens trobem, doncs, que Rovira tenia a la seva disposició formacions musicals rellevants. Fou ell qui vehiculà dos encàrrecs mataronins cap al seu mestre de composició. El primer, procedent del Foment, va ser la música per als *Pastorets*, registrada a la Societat d'Autors com a *Misterio de la Redención*, estrenada l'any 1942. Sembla que l'any 1945 s'estrenà una segona versió més alleugerida instrumentalment.⁴ Es tracta d'un pròleg, tres actes i apoteosi, escrits per a solistes, cor i orquestra, que inclou la *Dansa dels espectres*, un passatge musical brillantíssim. Amb adaptació del mateix Rovira, aquesta dansa va ser interpretada alguna vegada per la Banda Municipal.

El segon encàrrec provenia del vicari de l'església de Sant Josep, mossèn Jaume Ximenes, que desitjava donar més relleu al sermó de *Les Set Paraules* que tradicionalment es llegia el Divendres Sant. La versió musical que en va fer Taltabull, amb textos de mossèn Fèlix Castellà, es va estrenar el dia 11 d'abril de 1943 al teatre del Foment Mataroní, dirigida per Domènec Rovira i interpretada per l'Acadèmia Musical Mariana i la Coral Santa Cecília.⁵ És una de les composicions més importants de Taltabull. La formen un conjunt de set motets per a quatre veus mixtes, tenor, narrador, orquestra de corda, flautes i orgue. És música de caràcter meditatiu, d'acompanyament orquestral intens, de difícil execució, síntesi de l'art creador de Taltabull: el contrapunt de Bach, les escales modals de la música antiga, els tocs impressionistes francesos, el postromanticisme mediterrani.

LA MORT DE DOMÈNEC ROVIRA

El dia 27 de setembre de 1944 s'esdevenia la mort, per malaltia sobtada, de Domènec Rovira. Tenia 31 anys. Era una personalitat estimada a la ciutat. Deixava esposa i dos fills. La premsa se'n feia ressò. Deixava orfes també les formacions musicals que dirigia. Una mort molt sentida a Mataró. Tant és així, que es recorda el seu enterrament com una de les manifestacions de dol més multitudinàries de la història local. En passar per davant del Foment, la comitiva mortuòria s'aturà i els cors que ell havia dirigit cantaren un emocionat i solemne respons.⁶

Com a conseqüència del buit deixat per aquesta mort, el mestre Taltabull s'oferí a substituir-lo eventualment. A més, Taltabull es posà a treballar en una composició per a cor mixt, dedicada a la memòria del seu alumne mataroní, *El comiat de l'ànima*, sobre una poesia de Guerau de Liost, que s'acabà estrenant el dia 17 de març de 1946 en un concert memorable d'homenatge a Domènec Rovira.⁷ Per preparar i dirigir l'execució de l'obra, vingué a Mataró repetidament.

Programa del Concierto Homenaje

I

Academia Musical Mariana y Coral Santa Cecilia

AVE MARIA	J. L. Victoria
NIT DE NADAL	D. Rovira
BEATA MATER	D. Rovira
TRADIDERUT ME	D. Rovira

"Cuarteto Tutó" — Juan Tutó, violín I; Amadeo Casanovas, violín II; José Soler, viola; Luis Carbó, violoncelo

CUARTETO N.º 19, op. 54	J. Haydn
EL CANT DELS OCELLS (Melodia popular ar- monitzada)	D. Rovira

II

Recital a piano per la eminent concertista
ANGELES PRESUTTO

PRELIDIUM	D. Rovira
RIGAUDON ET MÜSETTE	D. Rovira
FLINERALES	F. Liszt
ESTUDIO DE CONCIERTO	Mozart
CANÇÓ I DANZA	Mompou
SCHERZO	Chopin

Academia Musical Mariana y Coral Santa Cecilia

ADEU GERMÀ MEU!	Wachant
COMIAT DE L'ÀNIMA (A la memoria de D. Ro- vira Castellà — Primera audició)	C. Taltabull
ECCE QUÓMODO MÓRITUR JUSTUS	J. Gallus (siglo XVI)

NOTAS. — El acto empezará a las de la tarde.
— La parte coral estará bajo la dirección del Rdo. Luis Vilella, Pbro.
— El estreno del poema «Comiat de l'ànima» será ejecutado bajo la batuta del mismo autor Don C. Taltabull, director de la «Sociedad Barbs» de Barcelona, con la colaboración del pianista Sr. José M. Queralt, profesor de la misma entidad.
— La entrada, gratuita, será mediante invitación personal, las cuales se distribuirán a los Sres. protectores de la Academia el viernes de 8 a 9 noche y a los amigos y admiradores del homenajeado, el sábado a las 8.30 de la noche en la Secretaría del Centro.

Maestro Domingo Rovira Castellà

* 21 Marzo 1913 † 27 Septiembre 1944

Director de la Academia Musical Mariana y Coral Santa Cecilia
Profesor de la Academia Caminalis de Barcelona
Director de la Banda Municipal de Mataró
Profesor de Música de la Escuela de Artes y Oficios

Programa del concert d'homenatge al mestre Domènec Rovira, 17 de març de 1946.

«Això motivà que a les tardes de molts diumenges, i en la intimitat familiar d'alguns amics, les hores de música i d'amistat es perllonguessin fins a sorgir de manera espontània aquella agrupació de madrigalistes que ell promogué i de la qual fou capdavanter».⁸

Aquestes són paraules escrites per Francesc Esquerra, president de l'Acadèmia Musical Mariana i ànima dels cantaires del nou cor que es formà. Esquerra va ser l'home de contacte amb el mestre barceloní.

NAIXEMENT ESPONTANI

L'origen dels Madrigalistes d'Illuro es troba en la constant presència dominical de Cristòfor Taltabull a Mataró. Durant aproximadament tres anys viatjava gairebé cada diumenge a la capital del Maresme (venia de Barcelona o de Caldetes, on estiujava). Un diumenge dinava a ca l'Esquerra, al carrer de Barcelona número 48, i l'altre a casa d'en Joan Masjoan i Roger, industrial mataroní, gran melòman, amic

i deixeble de Taltabull. La casa d'en Masjoan estava situada entre camps, fruiters i xiprers, per damunt del Camí de la Geganta, a la zona on avui hi ha el Parc Central. El mestre batejà enginyosament els dos llocs d'assaig: ca l'Esquerra, el barri gòtic; can Masjoan, el barri grec.

Sabem segur que un mes després de la mort de Rovira, ja es feien aquestes singulars trobades, perquè es conserva una partitura manuscrita de Taltabull, sobre lletra de mossèn Cinto Verdager, titulada, precisament, *Benedicció de la taula*, i escrita expressament per a

Fragment de la partitura de *Benedicció de la taula*, de Cristòfor Taltabull, dedicada a la família Esquerra. 1944.

l'ocasió. És una peça breu per a quatre veus que conté la següent dedicatòria: «Als bons amics Esquerra, record d'en C. Taltabull. Mataró 1 de novembre de 1944».⁹

Tots els testimonis ens parlen que Taltabull es sentia molt a gust enmig d'aquell cercle d'amics que li mostraven una generositat il·limitada. Hom sabia que anava justet de diners. El «divertiment» coral de Mataró no li reportaria cap remuneració, però sí bona companyia i un plat a taula. Era, a més, un bon gurmet, i després d'un bon àpat el seu enginy s'aguditzava. Mentre estaven de sobretaula es feia tertúlia musical, que esdevenia sessió de cant, a mida que arribava més gent. Sorgí la idea de constituir un cor de petit format amb el nom inicial de Coral Victòria, en al·lusió a l'autor de la peça que els abanderava, l'*Ave Maria*, de Tomas Luis de Victòria.

La idea va prosperar i les tardes de diumenge van convertir-se en assaigs més formals. El repertori que proposà al grup bevia cent per cent de la polifonia clàssica, d'aquí el nom de «madrigalistes». El madrigal és la manifestació per antonomàsia de la música vocal profana del renaixement, amb moltes veus teixides amb contrapunts elaborats i amb poemes interpretats en llengua vulgar. De fet, Taltabull tenia certa experiència en la direcció coral, ja que des de 1942 dirigia a Barcelona un altre cor selecte d'aficionats, el cor de la Societat Bach. Era un apassionat de l'obra del compositor de Leipzig, i coneixia molt bé la polifonia sagrada i profana del segle XVI. A Barcelona, a banda de ser mestre de molts compositors, exercia de conferenciant i crític musical.

CANTAIRES I CONCERTS

Formaven els Madrigalistes d'Iluro un grup de tretze cantaires, que també eren membres de la massa coral de l'Acadèmia Musical Mariana i la Coral Santa Cecília. El nucli bàsic, el constituïen set dels germans Esquerra i Tuñí. La resta eren amistats retrobades a la coral mariana. La mitjana d'edat dels membres es trobava entre els vint-i-cinc i els trenta anys. La distribució per cordes era la que segueix, atenent que tant Rosa Surià com Ernest Batlle es van incorporar quan el cor feia un temps que funcionava.

Sopranos

Roser Esquerra
Teresa Esquerra
Salomé Esquerra
Rosa Surià

Contralts

Mercè Esquerra
Maria Tuñí
Montserrat Castells

Tenors

Francesc Esquerra
Joan Esquerra
Josep Maria Esquerra

Barítons

Jordi Sivilla
Josep Varela
Ernest Batlle

Cristòfor Taltabull rondava els seixanta anys, era baixet, una mica panxut. Era un home irònic, simpàtic i sorneguer. Tenia una semblança amb Churchill. El seu tracte era exquisit dins del més genuí estil noucentista. Sempre va tractar tothom de vostè, per més amistat i familiaritat que hi poguéu haver. Lloava l'elegància, la discreció, l'estètica, la feina ben feta. Com a director tenia carisma, era exigent però respectuós, sempre a punt amb l'expressió d'ànim o elogi. Va fer eximir aquells joves la polifonia clàssica ajudant-los a destriar, tècnicament, el gra de la palla.

Hem trobat documentats deu concerts entre 1946 i 1947.¹⁰ La majoria són sessions que s'anunciaven amb el qualificatiu d'«íntimes». Es tractava d'audicions en espais reduïts dins de cases particulars, en què només hi assistien amics i familiars. A can Masjoan, anomenada «El Miró», s'hi van fer tres audicions. Al primer pis de can Tuñí, casal número 1 del carrer de Sant Francesc, un parell. Dues audicions més van ser a casa de coneguts del grup, una a Ocata i l'altra a Canyamars. Els tres concerts de caire públic que van fer els Madrigalistes d'Illuro van ser a Barcelona l'any 1947: al palau de la Música Catalana, a l'Institut Francès i al centre Cottolengo.

SESSIÓ ÍNTIMA

Audició de Madrigals a carrec de la

"CORAL VICTORIA"

de Mataró

Direcció: C. TALTABULL

P R O G R A M A

<ul style="list-style-type: none"> Ave María Balada en llaor de Nostra Dama Me doneu mort tan dolçament * Gallarda * Qua Maig floreix nostre jordi Adeu germà meu * Quan mon marit de fora vé ¡Oh Jesuset dolç! Vols dir-me amor ** Madrigal ** Nodala Inbruck ich muss dir lassen * Obriu-me el portell 	<ul style="list-style-type: none"> Tomàs Lluís de Victoria (s. XVI) Widmann (s. XV) J. Mauduit (s. XVI) Hans Leo Hassler Claudi el Jove (s. XVI) Waelrant (s. XVII) Roland de Lassus (s. XVII) Joan Sebastià Bach (s. XVII) John Dowland (s. XVII) Cristòfor Taltabull (s. XX) Janot d'Ocata (s. XX) Isaack s. XV) Clement Jannequin (s. XVI)
---	--

* Primera audició.

** Escrites expressament per a la Coral Victoria.

Ocata, 6-X del 1946.

Programa del concert del 6 d'octubre de 1946 a Ocata.

Dels deu programes de mà, quatre són mecanografiats i sis són impresos. A les cinc actuacions del primer any, el cor s'anomenava Coral Victòria (en al·lusió al músic renaixentista), i als concerts de 1947 el grup s'anuncià com a Madrigalistes d'Iluro. De fet, la primera vegada que apareix aquest nom és en el programa del concert al Palau, primer concert obert. El canvi de nom pretenia oficialitzar la formació coral per ressaltar la seva especialització musical i el seu mataronisme.

Cal destacar la presència, en dues de les sessions al Miró, de la pianista Maria Canela. El concert del dia 24 de novembre de 1946 es dedicà a aquesta eminent concertista, aprofitant que ella havia ofert al matí un recital per a l'Associació de Música de Mataró. Mig any després, en sessió d'1 de juny de 1947, en concert compartit, la pianista nascuda al Paraguai obsequià els membres del cor amb cinc sonates, alhora que els Madrigalistes d'Iluro li van oferir una mostra de peces operístiques i sis madrigals.

CONCERTS DELS MADRIGALISTES D'ILURO

Data	Lloc	Característiques
10/02/1946	El Miró	Audició íntima
29/09/1946	Can Prat (Canyamars)	Sessió íntima
06/10/1946	Can Comellas (Ocata)	Sessió íntima
24/11/1946	El Miró	Audició íntima
08/12/1946	Can Tuñí	Audició íntima
16/03/1947	Palau de la Música Catalana	Concert
20/04/1947	Can Tuñí	Audicions íntimes
26/04/1947	Institut Francès de Barcelona	Concert
04/05/1947	Sant J. Benet Cottolengo de Barcelona	Concert
01/06/1947	El Miró	Audició íntima

REPERTORI I ESTRENES

El cos central del repertori interpretat al llarg d'aquest any i mig escàs, el formen madrigals dels segles xv, xvi i xvii. Van cantar obres de Tomàs Luis de Victoria, Widmann, Roland de Lassus, Clement Jannequin, Pierre de la Rue, John Dowland, Hans Leo Hassler, Jean Brodieu, etc. Mai no hi faltava alguna obra de J.S. Bach i, cap al final, van incorporar una peça de W.A. Mozart.

Taltabull va escriure *Madrigal* expressament per als Madrigalistes d'Iluro. Aquesta peça polifònica, amb lletra de Pere Serafi, es va estrenar al concert de Canyamars, va ser interpretada en tots els concerts del grup i ha estat una partitura habitual en el món coral català. El cor mataroní també va estrenar *Mort i Assumpció de Santa Maria*, una harmonització a quatre veus de la cantiga XII d'Alfons el savi, realitzada pel mestre barceloní. Així mateix, es van estrenar composicions i harmonitzacions de deixebles i/o amics de Taltabull. Estem parlant de Joan Comellas, Sebastià Benet o J. Massuet.

INSTITUT FRANÇAIS DE BARCELONE

"Carrefour"

CONCERT

per l'ensemble vocal

"MADRIGALISTAS DE ILURO"

sous la direction de

D. CRISTOBAL TALTABULL

AVDA. JOSE ANTONIO 617 - SAMEDI 26 AVRIL, A 18 H.

CE PROGRAMME TIENT LIEU D'INVITATION

Programa del concert del 26 d'abril de 1947 a l'Institut Francès de Barcelona.

Enmig d'algunes de les audicions íntimes, s'inclouïen breus recitals de música instrumental o, fins i tot, àries d'òpera i lieders. Així, per exemple, van prendre part en les sessions Joan Tutó (violí), Salomé Esquerra (piano), Dolors Llorens (piano), Maria Canela (piano), Jaume Torrellas (tenor) i algunes membres femenines del cor, Rosa Surià, Maria Tuñí, Roser Esquerra i Montserrat Castells. Precisament, Castells va ser qui va tenir l'honor d'estrenar dos lieders de Taltabull que pertanyien al recull titulat *Cançons xineses*, que el mestre havia compost a París. Es tracta de *La cabana* i *L'ombra del taronger*, per a piano i veu, amb text català de Josep Carner.

La tardor de 1947 es repregueren els assaigs de les tardes de diumenge. Però la baixa de la contralt Montserrat

Castells, que fins aleshores havia fet feines de cap de corda i s'havia responsabilitzat dels assaigs parcials els dies que el mestre no hi era, s'acabà notant massa. El dia 14 d'octubre Taltabull va escriure el seu amic Masjoan perquè intercedís davant la família de la senyoreta Castells, per «convèncer-los perquè pogués tornar a ajudar-nos en la nostra tasca artística tan desinteressada com profitosa per a la cultura espiritual».¹¹ Les gestions no van resultar, de manera que la formació es va diluir. A tot això, cal afegir que la majoria de membres del grup tenien compromisos familiars, professionals o, fins i tot, relacionats amb el servei militar, que feien difícil la continuïtat. Sigui com sigui, s'acabà l'experiència intensa i fugaç dels Madrigalistas d'Iluro.

Cristòfor Taltabull va continuar mantenint relació amb Mataró, especialment amb Joan Masjoan. Justament, va ser Masjoan qui va connectar amb el mestre per encarregar-li, en nom de la Caixa d'Estalvis de Mataró, la revisió de la partitura de

Cristòfol Taltabull amb membres de la família Masjoan. Anys 50.

la *Missa de Glòria*, la *Missa de les Santes*, de mossèn Blanch. La gestació d'aquesta intervenció es féu durant l'any 1963, però sobrevingué la mort del mestre quan aquest havia ultimat únicament el *Kyrie* inicial i tenia en preparació el *Glòria*. Va ser el deixeble Josep Soler qui va acabar la totalitat de la revisió. La versió que en resultà va ser gravada en tres discs de vinil l'any 1966, amb la participació de la Coral Sant Jordi i el cor i l'orquestra del Liceu, dirigits per Marçal Gols.

EL LLEGAT

A finals de 1974, gairebé trenta anys després, algunes persones que havien estat cantaires dels Madrigalistes d'Iluro van aplegar-se per fundar un nou cor, dirigit inicialment per Salomé Esquerra i Jordi Arenas. Van començar, igual que feia anys, amb audicions privades, però ja en ple 1975 van actuar a Argentona, Llavaneres, Òrrius i Barcelona. Es consideraven successors d'aquella primera aventura coral dirigida per l'eminent compositor Cristòfor Taltabull. Tanmateix, de l'antic cor heretaven la preferència pels madrigals, reflectit en la semblança en el nom de la formació. L'any 1976, el Cor Madrigalista de Mataró es va presentar oficialment a la ciutat, amb un concert a l'església de Santa Maria. Enguany, el 2005, celebren el trentè aniversari de la institució.

Nicolau Guanyabens i Calvet

NOTES

- 1.- Hem extret informació de les converses dutes a terme amb Montserrat Castells, Roser Esquerra, Jordi Sivilla, Maria Tuñi i Ernest Batlle.
- 2.- La principal biografia es troba a:
JOSEP CASANOVAS, BENET CASABLANCAS, *Cristòfor Taltabull*. Col·lecció Compositors Catalans, núm. 2. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Editorial de Música Boileau, S.A. (Barcelona 1992).
JOSEP CASANOVAS, «En el centenari de Cristòfor Taltabull», *Revista Musical Catalana*, núm. 47 (setembre de 1888), 5-7.
FRANCESC ESQUERRA, «El mestre Cristòfor Taltabull», *El Maresme*, núm. 211 (6 de maig de 1982), 22-23.
- 3.- MONTSERRAT ALBETS, *Mil anys de música catalana*. Col·lecció Lletres Catalanes. Plaza i Janés Editores S.A. (Barcelona, febrer 1991), 139.
- 4.- En una carta datada el 24 de desembre de 1945 i adreçada a Francesc Esquerra, Taltabull escriu: «Accepto amb entusiasme la seva gentil invitació per dinar amb vostès i escoltar després la nova versió dels Pastorets. Si li sembla bé, aniré el primer dia de gener. Jo crec que faran molt millor suprimint certs números difícils i simplificant la instrumentació». Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró (=MASMM), Fons de l'Acadèmia Musical Mariana. Sobre de Secretaria, 1945.
- 5.- FRANCESC ESQUERRA, «Les set paraules de Jesús en la creu», *El Maresme*, núm. 212 (13 de maig de 1982), 22-23.
- 6.- CARLES CABRÉ, *Història dels serveis funeraris de Mataró i d'altres poblacions on presta el servei Cabré Junqueras, S.A.* Editat per Cabré Junqueras (Mataró, juliol de 2002), 69.
- 7.- Com a programa d'aquest concert homenatge, s'edità un opuscle de setze pàgines amb diversos textos de personalitats de l'art i la cultura, dedicats a la figura de Domènec Rovira. Taltabull va deixar escrit un article titulat *Excepcionales dotes de compositor*, que comença amb aquesta frase: «Entre los jóvenes que en el curso de los años he tratado, no creo haber encontrado una organización musical tan espontánea como la que el malogrado Domingo Rovira poseía; su abierta inteligencia adivinaba rápidamente aquellas reglas que a tantos otros exigen un gran esfuerzo y un largo estudio».
- 8.- FRANCESC ESQUERRA, «El mestre Cristòfor Taltabull», *El Maresme*, núm. 211 (6 de maig de 1982), 22.
- 9.- Partitura original de *Benedicció de la taula*, proporcionada per Roser Esquerra.
- 10.- Els programes d'aquest concert estan a MASMM, Sobre Madrigalistes d'Iluro. Donatiu de Joan Esquerra.
- 11.- Carta publicada íntegrament a JOSEP CASANOVAS, BENET CASABLANCAS, *Cristòfor Taltabull*. Col·lecció Compositors Catalans núm. 2. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Editorial de Música Boileau, S.A. (Barcelona 1992), 67.